

Justitsministeriet kan derfor tilslutte sig, at der gennemføres et objektivt ansvar for trafikskader forvoldt af motorkøretøjer.

3.2. Betydningen af skadelidtes egen skyld og accept af risiko

Efter de gældende regler i færdselslovens § 101, stk. 3, er der mulighed for at nedsætte skadelidtes erstatning eller lade erstatningen helt bortfalde, hvis skadelidte forsætligt eller uagtsomt har medvirket til skaden. Undladelse af at benytte sikkerhedssele eller styrthjelm kan dog ikke begrunde nedsættelse eller bortfald af erstatningen. Efter bestemmelsen vil således principielt *enhver form for uagtsomhed* kunne begrunde (bortfald eller) nedsættelse af erstatningen.

Færdselslovens bestemmelse om nedsættelse eller bortfald af erstatningen under hensyn til graden af den udviste skyld hos hver af parterne er fakultativ. Domstolene har således mulighed for at tilkende skadelidte fuld erstatning, uanset at denne har medvirket til skaden. Dette er særligt kommet til udtryk i de tilfælde, hvor det efter en afvejning af fejlene hos skadevolder og skadelidte må lægges til grund, at ejeren eller brugeren af det motor-drevne køretøj har den overvejende skyld, selv om skadelidte måske kunne have udvist større agtpå-venhed.

I disse situationer vil der i praksis ofte blive set bort fra disse mindre graverende tilfælde af egen skyld hos skadelidte, mens den for køretøjet ansvarlige dømmes til at betale fuld erstatning.

Det centrale i reglen om *egen skyld* er som nævnt, at ansvaret skal fordeles efter forholdet mellem fejlene på de to sider. I en del situationer er forholdet det, at det vel må lægges til grund, at der er begået fejl på begge sider, men at der ikke er oplyst tilstrækkeligt om fejlenes beskaffenhed til, at en egentlig afvejning kan finde sted. I sådanne tilfælde, hvor det er givet, at der skal ske en fordeling, er det almindeligt, at domstolene falder tilbage på en ligedelingsnorm. Er det derimod uoplyst, om skadelidte har udvist egen skyld, sker der ingen nedsættelse af erstatningen, idet præsumptionsansvaret her fører til, at man anser det skadeforvoldende motorkøretøj for at have hele skylden for uheldet.

Hvis skadelidtes handlemåde må karakteriseres som *accept af risiko*, vil skadevolderens erstatningsansvar helt bortfalde. Accept af risiko er især stueret i tilfælde, hvor den skadelidte har indladt sig på kørsel med en spirituspåvirket fører.

Der er i retspraksis ved bedømmelsen af, om erstatningen til den skadelidte passager i disse situationer skal bortfalde, lagt afgørende vægt på, om passagereren vidste eller burde vide, at føreren var spirituspåvirket. Ved vurderingen heraf tages det i betragtning, om den tilskadekomne passager uden væsentlige afbrydelser har været sammen med eller i øvrigt overværet førerens samlede ikke uvæsentlige spiritusindtagelse. Såfremt det antages, at den tilskadekomne passager har overværet førerens samlede ikke uvæsentlige spiritusindtagelse, eller at føreren har været spirituspåvirket i betydelig grad, og det endvidere må lægges til grund, at der er den fornødne årsagssammenhæng mellem førerens indtagelse af spiritus og kørseluheldet, antages det, at passageren har accepteret den særlige risiko, der følger af at køre med en spirituspåvirket motorfører, og erstatningspligten anses herefter for bortfaldet.

Der er hverken efter den erstatningsretlige teori eller retspraksis en klar skillelinje mellem de tilfælde, hvor ansvaret nedsættes eller bortfalder på grund af skadelidtes egen skyld, og de tilfælde, hvor erstatningen bortfalder, fordi skadelidte findes at have accepteret en særlig risiko.

Om betydningen af skadelidtes egen skyld og accept af risiko kan nærmere henvises til betænkningen side 49-79 og 146-149.

Det er erstatningsudvalgets opfattelse, at den motoriserede trafik – selv om man i det seneste tiår har kunnet konstatere en nedgang i antallet af personskader i trafikken – fortsat frembyder en betydelig fare for andre trafikanters liv og helbred. Det gælder navnlig for fodgængere og cyklister. Blot et øjeblik uopmærksomhed fra en sådan trafikants side eller et barns handling i kådhed kan få helt uforholdsmæssigt alvorlige følger for den pågældende. Da ikke blot børn, men også voksne erfaringsmæssigt ikke vedvarende under deres færd optræder så forsigtigt, som de – også efter deres egen opfattelse – i og for sig burde, er det efter udvalgets opfattelse rimeligt at anlægge det synspunkt, at den meget betydelige risiko, den omfattende motoriserede trafik medfører, i øget udstrækning bør dækkes gennem færdselslovens særlige ansvars- og forsikringsordninger. Selv om den eksisterende sociale lovgivning i de fleste tilfælde vil føre til, at også den skadelidte, som har udvist egen skyld, ikke kommer til at stå helt uden dækning, taler væsentlige sociale og humanitære hensyn efter udvalgets opfattelse for at sikre sådanne skadelidte en videregående økonomisk dækning for personskade.